

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/137/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220200733
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7220200733.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci výkonu rozhodnutia o úprave starostlivosti o mal. deti G. I., nar. XX.X.XXXX a G. I., nar. XX.XX.XXXX, obe deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, na návrh oprávneného Ing. G. I., nar. XX.X.XXXX, bývajúceho v L. na M. XXX/X, právne zastúpeného JUDr. Marekom Gibom, advokátom so sídlom v Trebišove na Hviezdoslavovej 1234/4, proti povinnej Mgr. Art. B. T., nar. XX.XX.XXXX bývajúcej v L. na O. X, zastúpenej JUDr. Viktoriou Hajduovou, advokátkou so sídlom v Trebišove na M. R. Štefánika 3197/32, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Košice II zo dňa 25.8.2020 č.k. 26Em/1/2020-76 takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie rozhodol, že odkladá výkon rozhodnutia - rozsudku Okresného súdu Košice II č. k. 41P/14/2014-105 zo dňa 11.02.2015, a to až do právoplatného skončenia konania o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vedeného na Okresnom súde Košice II pod spis. zn. 14P/105/2019.

2. V odôvodnení uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 41P/14/2014-105 zo dňa 11.2.2015 bolo manželstvo oprávneného s povinnou rozvedené a na čas po rozvedení boli mal. deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v jednotýždňových intervaloch. Ako vyplynulo z podaní rodičov, predložených listinných dôkazov a vyjadrenia kolízneho opatrovníka, k plneniu rozhodnutia súdu, ktorého výkon je predmetom konania, nedochádza od leta 2019, kedy mal. deti prejavili vôľu viac sa s otcom nestretávať a zotrvať v starostlivosti matky. Povinná matka v priebehu konania odôvodňovala nerealizovanie striedavej starostlivosti tým, že najmä mal. G. trpí psychickými problémami, ktoré správanie sa otca len umocňuje, čo možno považovať za ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu. Otec s postojom matky nesúhlasil a stále má záujem na realizácii striedavej starostlivosti, avšak vzhľadom na psychické problémy maloletého G. na deti netlačí a nateraz rešpektuje ich vôľu. Súd prvej inštancie zistil, že na Okresnom súde Košice II sa vedie konanie o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom, v ktorom matka žiada zveriť deti do jej výlučnej starostlivosti. Vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie v odbore psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, ktorého účelom má byť hlbšie posúdenie odmietavého postoja detí, najmä mal. G., pokiaľ ide o úpravu styku s otcom a určenie najvhodnejšieho spôsobu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, pričom takéto rozhodnutie súdu by malo zásadný vplyv na prebiehajúce konanie o výkon rozhodnutia iniciované otcom. Vychádzajúc z vyššie uvedeného konajúci súd dospel k záveru, že bezodkladným nariadením výkonu rozhodnutia by mohol byť priaznivý vývoj maloletých detí vážne ohrozený. Preto výkon rozhodnutia odložil až do právoplatného skončenia konania o návrhu matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn.: 14P/105/2019.

3. V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu oprávnený odvolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP a § 62 ods. 1 CMP, pričom namietal, že súd sa v rozhodnutí vôbec nezaoberal ani nevysporiadal s jeho podaním zo dňa 11.6.2020, doručeným súdu 12.6.2020. Súd prvej inštancie žiadnym relevantným spôsobom nereagoval na jeho návrh na nariadenie výchovného opatrenia v zmysle § 37 Zákona o rodine, teda odborného poradenstva spočívajúceho v terapeutických sedeniach. Pokiaľ súd prvej inštancie pomerne podrobne v bode 10. odôvodnenia pojednáva o najlepšom záujme dieťaťa, v skutočnosti svojím rozhodnutím prispieva k opaku a odcudzovaniu detí voči nemu ako otcovi. Každým nerealizovaným stykom s deťmi sú mu upierané jeho rodičovské práva a povinnosti, k čomu súd výdatne prispieva aj odkladom výkonu rozhodnutia až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp.zn.: 14P/105/2019. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje napadnuté uznesenie zmeniť a nariadiť výkon právoplatného rozsudku.

4. Povinná vo vyjadrení k odvolaniu oprávneného uviedla, že odvolanie nie je ničím právne relevantným odôvodnené, nakoľko odvolanie neobsahuje konkretizáciu dôvodov, o ktoré otec svoje odvolanie opiera, označenie skutočností, ktoré majú potvrdiť dôvod na napadnutie rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacími dôvodmi. Poukazuje na to, že otec sa v odvolaní len opätovne ľutuje, stavia sa do pozície obete a nerešpektuje, že najlepší záujem dieťaťa prevyšuje právo rodiča na styk s ním. Taktiež nerešpektuje a neprihliada na názor mal. detí, ktorý mu je zjavne ľahostajný, pretože tieto sa pred kolíznym opatrovníkom vyjadrili, že nateraz sa nechcú s otcom stýkať, pre ktoré dôvody je nariadené znalecké dokazovanie a existujú aj ospravedlniteľné dôvody na strane mal. detí, ktoré bránia nariadeniu výkonu styku. O to viac, že otec sa za posledných 9 mesiacov o styk s deťmi vôbec ani nepokúšal a nejavil o ne žiaden záujem. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

5. Oprávnený v odvolacej replike uviedol, že tvrdenie matky, že on sa ľutuje, je mimo realitu. Rovnako tvrdenie o tom, že nerešpektuje názor detí, je nepravdivé. Je presvedčený, že navonok prezentované postoje detí nezodpovedajú ich skutočným názorom. Deti len prezentujú postoje, aké sú im neustále podsúvané zo strany matky a jej rodiny. Aj z dôvodu, aby boli zistené skutočné názory detí v konaní navrhol nariadenie výchovného opatrenia - odborného poradenstva spočívajúceho v terapeutických sedeniach. Uvedeným spôsobom by bolo možné okrem iného zistiť, či sú deti cielene manipulované voči nemu a kým. Tvrdenie, že sa o deti posledných 9 mesiacov nezaujíma, je rovnako nepravdivé. Deťom opakovane volá a tiež sa opakovane stretli.

6. Povinná v odvolacej duplike uviedla, že tvrdenia oprávneného boli jednoznačne vyvrátené závermi znaleckého posudku č. 43/2020 znalkyne Mgr. M. M., v ktorom zvlášť poukázala na záver - odpoveď na otázku č. 5 na str. 28, kde je jednoznačne uvedené, že matka je bez sklonov k manipulácii s deťmi proti osobe otca, čo v konečnom dôsledku potvrdzujú samotné vyjadrenia detí a aj iné závery z tohto znaleckého posudku. Tvrdenie otca, že deťom opakovane volá a aj sa opakovane stretli, sú nepravdivé, účelové a zavádzajúce, nakoľko starší syn s ním nekomunikuje, vôbec sa s ním nestretáva, no najmä tieto stretnutia nie je možné považovať za záujem otca o mal. deti. Trvá na tom, že návrh otca v tomto konaní je potrebné ako neopodstatnený zamietnuť.

7. Konania o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP).

8. Podľa § 370 ods. 1 CMP, pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému sa postupuje podľa tejto časti (štvrtá časť CMP: Výkon rozhodnutia vo veciach maloletých).

9. Podľa § 376 ods. 1,2 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu.

10. Podľa § 378 CMP, po vydaní uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia alebo súčasne s vydaním tohto uznesenia môže súd vykonať úkony a opatrenia smerujúce k tomu, aby došlo k dobrovoľnému splneniu povinnosti.

11. Podľa § 379 ods. 1, 2 CMP, pred uskutočnením výkonu rozhodnutia môže súd nariadiť pojednávanie a predvolať povinného, oprávneného, maloletého alebo orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Na pojednávaní vyzve povinného, aby sa rozhodnutiu podrobil a upozorní tiež na následky neplnenia povinností ustanovených v rozhodnutí. Ak sa javí, že účel pojednávania možno dosiahnuť aj písomnou výzvou, súd vyzve povinného na dobrovoľné plnenie a upozorní ho na následky neplnenia.

12. Podľa § 384 ods. 1 a ods. 3 prvá veta CMP, ak úkony a opatrenia súdu smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti zostali bezvýsledné, súd výkon rozhodnutia uskutoční. Výkon rozhodnutia možno uskutočniť, len čo bolo uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia vydané.

13. Podľa § 389 ods. 1 CMP, súd môže odložiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu, ak je život, zdravie alebo priaznivý vývoj maloletého výkonom rozhodnutia vážne ohrozený.

14. Podľa § 3 ods. 1 Vyhlášky MS SR č. 207/2016 Z.z. (ďalej len „Vyhláška“) súd po podaní návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP) alebo po začatí konania, ktoré sa začína bez návrhu (§ 376 ods. 2 Zákona o rodine), pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia zisťuje, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu.

15. Podľa § 3 ods. 3 Vyhlášky, ak súd zistí, že možno existujúce ospravedlniteľné dôvody podľa odseku 1 odstrániť a plnenie rozhodnutia dosiahnuť účasťou na sociálnom poradenstve, psychologickom poradenstve alebo na inom odbornom poradenstve, povinnosť podrobiť sa poradenstvu možno nariadiť neodkladným opatrením.

16. Podľa § 4 ods. 1 Vyhlášky, ak možno účel odkladu výkonu rozhodnutia (§389 ods. 1 CMP) dosiahnuť inak a vzhľadom na záujem oprávneného nie je vhodné výkon rozhodnutia odložiť, možno na účely ochrany maloletého pred ujmom nariadiť neodkladné opatrenie.

17. Podľa § 4 ods. 2 Vyhlášky, neodkladné opatrenie, z ktorého vyplýva povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu, psychologickému poradenstvu alebo inému poradenstvu, sa nariadi po predchádzajúcom posúdení vhodnosti a predpokladaného času trvania neodkladného opatrenia osobou, ktorá má poradenstvo poskytovať.

18. Krajský súd v Košiciach (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok), vzhľadom na včas podané odvolanie (§362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovení § 65 a 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP.

19. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, (ďalej len CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa §389 ods. 1 písm. d) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

21. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

22. Odvolací súd z odvolaním napadnutého uznesenia, ale predovšetkým z obsahu spisu v tomto konaní zistil, že oprávnený (otec maloletých detí) podal 27.1.2020 na súde prvej inštancie návrh na výkon rozhodnutia súdu o úprave starostlivosti o maloleté deti. Návrhom žiadal, aby súd nariadil výkon rozhodnutia Okresného súdu Košice II č.k. 41P/14/2014-105 zo dňa 11.2.2015, ktorým boli maloleté deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v jednotýždňových intervaloch. Na základe uvedeného návrhu oprávneného súd prvej inštancie ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka na zastupovanie v konaní a návrh oprávneného doručil za účelom vyjadrenia ostatným účastníkom konania (povinnej a kolízneho opatrovníkovi). Zároveň súd prvej inštancie požiadal o súčinnosť Úrad

práce sociálnych vecí a rodiny Košice za účelom prešetrenia pomerov v rodine maloletých detí. K návrhu oprávneného sa vyjadrila povinná, ktorá žiadala návrh na nútený výkon rozhodnutia ako nedôvodný, neopodstatnený a najmä nezákonný v celom rozsahu zamietnuť. Má za to, že uvedený stav spôsobil otec svojim nezaujmom o maloletého. Poprela, že by deti podnecovala k vyhýbaniu sa styku s otcom, styk otca s deťmi nemarí. Povinná upozornila na to, že zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti sama navrhla, pričom medzi nimi ako rodičmi bola uzavretá rodičovská dohoda. Preto nemôže vnímať striedavú starostlivosť tak ako to uviedol otec, teda ako osobnú prehru. Ďalej uviedla, že samé deti sa na základe skúseností prežitých v domácnosti otca a u nej rozhodli, s kým chcú byť. Striedavá osobná starostlivosť o maloletých sa už dlhodobo nerealizuje. U mal. G. od augusta 2019. K styku maloletých nabádala, avšak nakoľko to spôsobilo zhoršenie psychického stavu mal. G., upustila už od toho. Maloletý má vo vzťahu k otcovi prežitú negatívne skúsenosti, ktoré si vyžadujú odbornú starostlivosť. Vo vzťahu k maloletému G. sa striedavá osobná starostlivosť nerealizuje od novembra 2019, kedy maloletý prejavil vôľu byť so svojím bratom. Mal. G. chodil k otcovi každý týždeň v mesiaci od štvrtka do nedele, no podľa jeho udania sa mu otec nevenoval. Skutočnosť, že striedavá osobná starostlivosť o maloleté deti sa od augusta 2019 nerealizuje, bola potvrdená aj v písomnom vyjadrení kolízneho opatrovníka. Kolízny opatrovník vykonal pohovor s maloletými deťmi v súvislosti s konaním vo veci zmeny úpravy rodičovských práv a povinností vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp.zn.: 14P/105/2019, z ktorého bolo zistené, že mal. deti sa zdržiavajú už len v domácnosti matky. Mal. G. sa v čase šetrenia s otcom nekontaktoval, kontakt odmietal, pričom otec maloletého po konzultácii s odborníkmi a na ich odporúčanie upustil od kontaktu s dieťaťom, rešpektujúc jeho postoj, aj keď sa s tým nestotožňuje. Mal. G. bol s otcom v kontakte len telefonicky, o stretnutia nemal záujem. Oprávnený v rámci výkonu rozhodnutia navrhol nariadiť v zmysle § 37 Zákona o rodine výchovné opatrenie, ktorým by bola deťom a im rodičom uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré bude spočívať v terapeutických sedeniach.

23. Odvolací súd z pripojeného spisu Okresného súdu Košice II sp.zn.: 14P/105/2019 zistil, že dňa 13.9.2019 podala matka návrh na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom, ktorým sa domáha, by súd zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 41P/14/2014 zo dňa 11.2.2015 tak, že mal. deti G. a G. zverí do jej osobnej starostlivosti, otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu mal. G. sumou 300,- € mesačne a mal. G. sumou 200,- € mesačne počnúc dňom podania tohto návrhu, zároveň žiada upraviť styk otca s maloletým G. každý párny týždeň v kalendárnom roku od piatka 16.00 hod. do nedele 17.00 hod. a nepárny týždeň vždy v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod. V konaní vedenom pod sp. zn.: 14P/105/2019 otec vo svojom vyjadrení zo dňa 22.12.2019 k návrhu matky uviedol, že s návrhom nesúhlasí. Návrh matky je podľa neho plný klamstiev, poloprávď, nepodložených tvrdení a vnútorných protirečení. Matka ho obviňuje z činov, ktoré v skutočnosti robí ona. Matka a jej rodina prijala striedavú starostlivosť ako svoju osobnú prehru a od momentu, kedy došlo k úprave rodičovských práv striedavou starostlivosťou, systematicky pracovala na jej podkopávaní. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca v konaní 14P/105/2019 udáva, že jeho podanie je plné tendenčných tvrdení, je osočujúce voči jej osobe, je z neho zrejma averzia vo vzťahu k nej, na ktorú poukazuje už v samotnom návrhu a ktorú sústavne podsúval pri výchove mal. G. od času ich rozvodu do času, kedy mal. G. odmietol naďalej byť pod tlakom týchto udalostí. Nakoľko rozhodnutie vo veci závisí od posúdenia skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti, súd prvej inštancie ustanovil v konaní znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, psychológia sexuality a ad hoc v odvetví poradenská psychológia Mgr. M. M. uznesením zo dňa 20.8.2020. Zo spisu odvolací súd ďalej zistil, že podaním doručeným súdu dňa 13.10.2020 sa otec domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp.zn. 14P/105/2019 uložil matke povinnosť umožniť mu styk s mal. G. a mal. G. každý párny týždeň v kalendárnom roku vždy od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a v nepárnom týždni vždy v stredu od 17.00 hod. do 19.00 hod. Návrh odôvodnil tým, že matka dlhodobo kladie prekážky jeho styku so synmi. Najprv ovplyvnila proti nemu G. a následne aj G.. Okresný súd Košice II uznesením č.k. 14P/105/2019-169 zo dňa 12.11.2020 návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1.12.2020. Dňa 9.11.2020 bol doručený do spisu 14P/105/2019 znalecký posudok č. 43/2020 zo dňa 8.11.2020 znalkyne Mgr. M. M., z ktorého záveru bolo zistené, že aktuálne mal. deti G. a G. matku citovo preferujú. Čo sa týka aktuálneho vzťahu mal. detí k otcovi, maloletý G. sa k otcovi správa odmietavo, vyhýbavo, nechce sa na neho ani podobať, vnútorne ho prežíva negatívne a kriticky. Ide o senzitivnu neurolabilnejšiu rigidnejšiu uzatvorenú kriticky vyvíjajúcu sa detskú osobnosť, prekážky ho ľahko rozhodia, rozčúlia, je labilnejší, plný obáv, ľahko sa vzdáva, je plachý so sklom zahorknúť, neodpúšťať. To korešponduje s tým, že nadmerne senzitivne spracoval konfliktné momenty s otcom a nevedel akceptovať jeho prístup

bez toho, aby sa mu obranne neuzatvoril. Hlavnou emóciou, ktorú k otcovi aktuálne cíti a determinuje jeho postoj, je hnev na otca. Výchovné situácie, ktoré otec riešil v súlade so svojou povahou a názormi, mal. G. neakceptuje. Matka naopak saturovala syna tak, ako to on potreboval, čo vytvorilo subjektívnu skúsenosť „mama mi rozumie, podporuje ma, otec nie“. Želanie maloletého verbalizované pred znalcom „ja by som si želal, aby sudkyňa rozhodla o zákaze styku“ je želaním, ktoré nie je dobré rešpektovať a vyhovieť mu v ňom. Aj emotívna reakcia, ktorá toto vyjadrenie sprevádzala (mal. plakal) svedčí o tom, že situácia je nesmierne záťažová a dieťa potrebuje cestou odbornej pomoci preklenúť problém vo vzťahu k otcovi. Zotrvávanie v odmietaní otca bude viesť k odcudzovaniu. Nátlak a direktívnejšie formy u takéhoto dieťaťa znalkyňa neodporúča, viedli by len k dekompenzácii a skratkovitým reakciám. Dieťa by cestou psychoterapie najskôr individuálnej, neskôr párovej s otcom mohlo prekonať bariéru vo vzťahu. Následne je možné uvažovať o úprave styku s otcom. Styk dieťaťa s otcom sa javí v jeho záujme, ale potrebuje aktuálne odborný vstup. Čo sa týka vzťahu mal. G. k otcovi, má k nemu isté výhrady, ale má ho rád. Silno je naviazaný na svojho brata, citlivo vnímal, čo sa s bratom dialo a ako to postupne zasahovalo vzťahovú atmosféru. Otca neodmieta, odmieta jeho rušivé prejavy, maskulínny nátlak, verbálne negatívne vyjadrenia na matku, brata. Otcovi vie uznať rôzne kvality. Vníma ho ako viac prísneho ako láskavého, ale uznáva, že otec sa k nim správa aj srdečne s pozitívnym záujmom. Znalkyňa na otázku, aký je aktuálny vzťah otca k mal. deťom uviedla, že otec má oboch svojich synov rád. Má úprimný rodičovský záujem na výchove detí, nechce s nimi stratiť vzťah. Napriek tomu došlo k narušeniu vzťahov, otec hľadá riešenie, vyhľadal aj synovu psychologičku, dbá na rady, ktoré dostal, nepresadzuje sa za každú cenu. Na otázku, aké sú osobnostné predpoklady otca na starostlivosť o mal. deti znalkyňa uviedla, že ide o duševne zdravú, normálne fungujúcu dospelú osobu. Je spôsobilý kvalitne zabezpečovať rutinnú starostlivosť o synov, dbať na ich bezpečnosť. V popredí je u neho motivácia nestratiť kontakt s deťmi a je motivovaný aj k práci na sebe. Podľa znalkyne mal. deti G. a G. sú vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť schopní samostatne vyjadriť svoj názor. Znalkyňa na otázku, aká je skutočná vôľa mal. detí na rozsah styku s druhým rodičom uviedla, že u mal. G. je skutočná vôľa aktuálne prekrytá výraznou nespracovanou emóciou hnevu, vzdoru a nedorozumení s otcom. Nedá sa preto spoľahlivo súdu popísať, čo je skutočná vôľa smerom k otcovi, ktorá by stabilne v čase jeho ďalšieho vývinu kopírovala jeho vzťah a potreby. Aktuálne G. otca úplne odmieta. To však nie je želanie, ktorému by znalkyňa odporúčala vyhovieť. G. a otec potrebujú preklenúť narušenie ich vzťahov, najoptimálnejšie je to cestou odbornej psychologicko - poradenskej pomoci. Mal. G. si aktuálne neželá návrat striedavej starostlivosti, ale kontakt s otcom by prijal. Podľa znalkyne po prekonaní istej anticipačnej (predčasnej) úzkosti by kontakt s otcom mohol mať normálny rozsah, napr. víkendového styku. K ovplyvňovaniu detí v zmysle manipulácie s ich názormi s najväčšou pravdepodobnosťou nedochádza. Znalkyňa želanie mal. G. nestretávať sa s otcom neodporúča súdu rešpektovať, ale ani direktívne nariadiť styk. Je nutné pomôcť vstupom poradenského psychológa. Obaja rodičia majú úprimný záujem na výchove svojich detí, ktorý je prioritne motivovaný vzťahom k deťom, nie iným motívom (napr. pomsta bývalému partnerovi). Otec je maskulínnejší, autoritatívnejší, má výrazné maskulínne psychické kontúry, to naráža na citlivosť G., ale aj ten sa vo svojom vývine musí naučiť vysporiadať sa so záťažou, stresom, prekážkami a otec mu v tom môže byť nielen nápomocný, ale aj vzorom.

24. Vychádzajúc z predmetu konania a v konaní zistených skutočností, odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 376 CMP, ktoré upravuje podmienku, ktorá je dôvodom na začatie konania o výkon rozhodnutia a to, že povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul. Zároveň upravuje dva spôsoby začatia konania o výkon rozhodnutia, a to na základe návrhu oprávneného alebo aj bez návrhu s tým, že v ods. 2 je upravená fakultatívna možnosť začatia konania o výkon rozhodnutia aj bez návrhu a v ods. 3 obligatórna povinnosť súdu začať konanie o výkon neodkladného opatrenia. Začatie vykonávacieho konania je aktom navrhovateľa alebo súdu, ktorým sa začína konanie, predmetom ktorého má byť nútený výkon rozhodnutia. Nariadenie výkonu rozhodnutia nasleduje až v priebehu vykonávacieho konania, teda po jeho relevantnom začatí. Po začatí vykonávacieho konania nasleduje v súlade s ustanovením § 3 Vyhlášky zisťovanie súdu, či sa povinný skutočne nepodrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže rozhodnutiu podrobiť. Táto úprava sleduje záujem maloletého dieťaťa aj v priebehu vykonávacieho konania a zároveň sa ním sleduje aj ochrana povinnej osoby, a to jednak pred šikanóznymi podaniami oprávnenej osoby, ktoré nie sú opodstatnené, ako aj v situáciách, keď povinná osoba nemá faktický vplyv na plnenie, pretože si splnila všetky povinnosti smerujúce k plneniu povinnosti uloženej rozhodnutím. V prípade, ak súd zistí, že povinný dobrovoľne neplní uloženú povinnosť a zároveň neexistujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré k plneniu povinnosti uloženej rozhodnutím súdu nedochádza, nariadi výkon rozhodnutia podľa § 377. Proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia je odvolanie prípustné (§ 377 ods. 1 CMP), ktoré

však možno odôvodniť len tým, že exekučný titul nie je vykonateľný alebo že okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti (ods. 2 tohto ustanovenia). Inak návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia zamietne. Po nariadení výkonu rozhodnutia súd môže vykonať úkony a opatrenia smerujúce k tomu, aby došlo k dobrovoľnému splneniu povinnosti a následne v prípade bezvýslednosti týchto úkonov a opatrení súd pristúpi k samotnému uskutočneniu výkonu rozhodnutia. Zákon za splnenia určených podmienok ako ďalší postup súdu po nariadení výkonu rozhodnutia pozná inštitút odkladu výkonu rozhodnutia (§389 CMP) a inštitút zastavenia výkonu rozhodnutia z dôvodov uvedených v zákone (§ 390 CMP).

25. Odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ ide o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, súdy majú od 1.7.2016 povinnosť zisťovať, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu. Pričom to, či sú dôvody, pre ktoré povinný neplní rozhodnutie súdu ospravedlniteľné, závisí od posúdenia súdu. Na čo sa má súd pri zisťovaní týchto dôvodov zamerať upravuje vyhláška MS SR č. 207/2016 Z.z., ktorá upravuje podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých. Súd je tiež povinný vykladať príslušné ustanovenia v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP). Judikatúra ESLP zdôrazňuje, že použitie donucovacích opatrení pre účely výkonu práva styku je odôvodnené iba v prípade zjavne nezákonného konania rodiča, s ktorým dieťa žije a ktorý aktívne bráni styku druhého rodiča s dieťaťom.

26. Z článku 8 Dohovoru o právach dieťaťa vyplýva pre vnútroštátne orgány pozitívny záväzok konať tak, aby umožňovali rozvoj preukázaného a existujúceho rodinného puta. Mali by prijať všetky vhodné opatrenia, ktoré od nich možno vzhľadom na okolnosti toho ktorého prípadu rozumne očakávať na umožnenie styku rodiča s dieťaťom. Táto povinnosť štátnych orgánov prijať také opatrenia, ktoré umožnia kontakt dieťaťa s rodičom, ktorý nežije v spoločnej domácnosti s dieťaťom, však nie je absolútna, pretože dôležitým faktorom pri zabezpečovaní styku je tiež porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb.

27. Odvolací súd pripomína, že podľa judikatúry ESLP majú štátne orgány síce vyvíjať snahu, aby napomohli spolupráci rodičov, ale ich povinnosť použiť donucovanie prostriedky nemôže byť neobmedzená; musia brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb a osobitne na najlepší záujem dieťaťa a jeho práva, ktoré mu priznáva článok 8 Dohovoru. Najlepší záujem dieťaťa môže v závislosti od svojej povahy prevážiť nad záujmom rodiča. Na uvedenú skutočnosť reaguje ustanovenie § 389 ods. 1 CMP, podľa ktorého v osobitných prípadoch existuje možnosť odkladu výkonu rozhodnutia, a to aj bez návrhu, a to vtedy, ak je život, zdravie alebo priaznivý vývoj maloletého výkonom rozhodnutia vážne ohrozený.

28. Podľa § 4 vyhlášky MS SR č.207/2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, ak možno účel odkladu výkonu rozhodnutia (§ 389 ods. 1 zákona) dosiahnuť inak a vzhľadom na záujem oprávneného nie je vhodné výkon rozhodnutia odložiť, možno na účely ochrany maloletého pred ujmou nariadiť neodkladné opatrenie.

29. Vyhláška upravujúca podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých posilňuje aj nástroje súdu, ktorým možno dosiahnuť dobrovoľný výkon rozhodnutia, a tým v čo najväčšej miere eliminovať negatívne dôsledky núteného výkonu rozhodnutia na maloletého. Ak súd konajúci vo veci zistí, že možno existujúce ospravedlniteľné dôvody odstrániť a plnenie rozhodnutia dosiahnuť účasťou na sociálnom poradenstve alebo na inom odbornom poradenstve, povinnosť podrobiť sa poradenstvu možno nariadiť neodkladným opatrením.

30. Odvolací súd vychádzajúc z uvedeného dospel k záveru, že postup súdu prvej inštancie v posudzovanom prípade nebol správny a v súlade s platnými procesnými predpismi, nakoľko súd prvej inštancie bez toho, aby postupoval v zmysle platnej právnej úpravy, rozhodol o odklade výkonu rozhodnutia, pričom výkon rozhodnutia ešte nebol ani nariadený (v konaní nebolo vydané uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia). Zároveň v uvedenom vykonávacom konaní absentuje akákoľvek snaha zo strany súdu dosiahnuť dobrovoľný výkon rozhodnutia. Nemožno tiež obchádzať ustanovenie vyhlášky upravujúcej podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, a to že ak možno účel odkladu výkonu rozhodnutia (§ 389 ods. 1 zákona) dosiahnuť inak a vzhľadom na záujem oprávneného nie je vhodné výkon rozhodnutia odložiť, možno na účely ochrany maloletého pred ujmou nariadiť neodkladné opatrenie.

31. Odvolací súd z obsahu spisu má za to, že v uvedenom prípade bolo preukázané, že z dôvodu záujmu oprávneného nie je vhodné výkon rozhodnutia odložiť, nakoľko napriek snahe, ktorú oprávnený vynakladá a ktorá bola v konaní vo veci zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností aj preukázaná v rámci znaleckého dokazovania, styk oprávneného s maloletými sa nerealizuje, pričom na strane oprávneného nebolo zistené žiadne konanie, z dôvodu ktorého by bol styk s maloletými pre nich vážne ohrozujúci. Práve naopak, oprávnený dodržiava odporúčania odborníkov, na maloletých nevyvíja žiaden nátlak a o maloleté deti má úprimný záujem. Aj z pohľadu záujmov maloletých, ktoré majú prednosť pred záujmami ich rodičov, odvolací súd nezistil žiadne skutočnosti, pre ktoré by výkon rozhodnutia súdu a teda styk oprávneného s maloletými mal byť pre ich život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážnym ohrozením. Odmietanie stretnutí s oprávneným zo strany maloletých a zotrvávanie v tomto odmietaní bez toho, aby zo strany súdu boli prijaté vhodné opatrenia, povedie k ďalšiemu odcudzeniu medzi nimi a uvedenú skutočnosť nemožno považovať za postup v záujme maloletých, pričom odkladom výkonu rozhodnutia by sa len zabezpečilo zotrvávanie v bezdôvodnom odmietaní týchto stretnutí zo strany maloletých. Odvolací súd má za to, že v danom prípade bol splnený predpoklad, že účel odkladu výkonu rozhodnutia bolo možné dosiahnuť inak, a to nariadením neodkladného opatrenia.

32. Vzhľadom k tomu, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nepredstavuje rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané (vážne ohrozenie života, zdravia alebo priaznivého vývoja výkonom rozhodnutia) neexistovali, odvolací súd toto uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil.

33. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie vo veci konať, a to v súlade s ustanovením § 376 a nasl. CMP v spojení s citovanou vyhláškou upravujúcou podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých tak, aby bol naplnený cieľ vykonávacieho konania, ktorým je dobrovoľné splnenie povinnosti určenej vykonateľným exekučným titulom.

34. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3: 0 (§ 393 ods. 2 druhej vety CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).